

VEREJNÝ A SÚKROMNÝ ZÁUJEM

CVIČENIA PRE ŽIAKOV ZŠ A SŠ
(12-18 ROKOV)

PREDMET: OBČIANSKA NÁUKA, ETICKÁ VÝCHOVA

POMÔCKY: PAPIER, FAREBNÝ PAPIER, PERO,
DVE OBÁLKY

CVIČENIE 3:

CIEĽ:

Na konkrétnych prípadoch objasniť, čo znamená konflikt záujmov a ako súvisí s korupciou.

V dištančnom vzdelávaní môže byť toto cvičenie realizované buď vcelku (45 – 90 min) ak máte možnosť pracovať s menšou triedou formou spoločného videohovoru, alebo v menších častiach, po jednotlivých písomných zadaniach. V tomto cvičení sú 3 na seba nadväzujúce písomné zadania. Písomné vypracovanie môže byť niekedy nahradené hlasovým záznamom, obrazovým spracovaním alebo videom.

EVOKÁCIA:

Učiteľ objasní rozdiel medzi verejným a súkromným záujmom na niekoľkých príkladoch verejného záujmu. Napríklad:

- je spoločným záujmom spoločnosti spolu udržiavať zdravé životné prostredie, aj keď súkromným záujmom výrobnej firmy môže byť šetriť a nekupovať čističky odpadových vôd, prípadne súkromným záujmom jednotlivca môže byť že čas ktorý by strávil separovaním odpadu z domácnosti využije na prácu.

- je spoločným záujmom spoločnosti zákaz športových podujatí počas koronakrízy, aj keď súkromným záujmom profesionálneho futbalistu je hrať zápasy a súkromným záujmom fanúšika je chodiť fandiť na štadión.

Oba typy záujmov sú v poriadku. Treba len vedieť, kedy má ktorý prednosť.

Možnosť A:

Vol'ná diskusia na spoločnom videohovore.

Možnosť B:

Zadanie na doma č. 1:

Každý žiak, žiačka zašle v príprave pred hodinou krátku odpoveď e-mailom na nasledovnú otázku: Nájdi a pomenuj tri veci o ktoré by sa mali spoločne starať ľudia žijúci na tvojej ulici a tri veci, o ktoré by sa mala starať každá rodina samostatne. (Porad' sa s rodičmi a súrodencami)

POSTUP (bežné vyučovanie):

1. Žiaci v malých skupinách (trojiciach) diskutujú o tom, aké povolania a profesie ich zaujímajú.
2. Trieda vyberie tri povolania/profesie a v riadenej diskusii pomenúva, aké povinnosti má človek, ktorý dané povolanie vykonáva. Povinnosti sa spisujú na flipchart.
3. Učiteľ pomôže žiakom rozlíšiť, ktoré z týchto povinností má daný profesionál voči verejnosti – svojej obci, mestu či krajine, v ktorej žije.
4. Trieda v riadenej diskusii navrhuje, aké súkromné povinnosti a záujmy môže mať človek, aj keď je v danej profesii. Je vhodné vysvetliť, že súkromné záujmy ako také nie sú negatívne – má ich každý z nás. Problém hrozí až pri kolízii s povinnosťou vyplývajúcou z danej profesie.
5. Trieda spoločne diskutuje k otázkam:

Aké povinnosti a obmedzenia by ste stanovili verejnému činiteľovi?

Napríklad môže prijať dary?

Môže využiť informácie získané vo verejnej funkcii na súkromné účely?

Môže minister podnikat? Aké sú z toho výhody a nevýhody pre neho a pre spoločnosť?

Ktoré funkcie a aktivity by minister vo verejnej pozícii nemal vykonávať?

Majú sa tieto obmedzenia vzťahovať aj na príbuzných ministra?

Ak áno – dokedy?

Počas vykonávania funkcie ministra alebo aj po odchode z funkcie?

ONLINE VYUČOVANIE

Prvá časť

Možnosť A:

Voľná diskusia vo väčšej skupine na spoločnom videohovore.

Možnosť B:

Zadanie na doma č. 2:

1. Vyber si tri povolania a profesie, ktoré ťa zaujímajú. Potom vyber jedno.
2. Skús si predstaviť, že si tým človekom. Vymenuj, aké rôzne povinnosti a záujmy má vo svojom živote takýto človek, ktorý dané povolanie vykonáva. (Porad' sa s rodičmi a súrodencami)
3. Zelenou farbu podčiarni tie povinnosti, ktoré má daný profesionál voči verejnosti – svojej obci, mestu či krajine, v ktorej žije. Modrou farbou podčiarkni tie povinnosti a záujmy, ktoré má voči sebe a svojej rodine.
4. Dajú sa naplniť všetky povinnosti a záujmy naraz?

Druhá časť

Možnosť A:

Voľná diskusia vo väčšej skupine na spoločnom videohovore.

Možnosť B:

Učiteľ/ka spracuje odpovede zo zadania 2. a vyberie dva príklady konfliktu záujmov – situácie, keď súkromný záujem a verejná povinnosť profesionála sú v konflikte, opíše situáciu konfliktu záujmov. (Je možné použiť ako príklady profesie zo žiackych odpovedí, alebo aj z evokácie (konflikt záujmov majiteľa športového areálu alebo majiteľa výrobnéj firmy). Zašle ich žiakom s otázkami.

Zadanie na doma 3:

1. Skús si predstaviť, že si tým človekom z opisu, ako by si sa rozhodol/dla?
2. Aké povinnosti a obmedzenia by ste stanovili ministromi keď nastupuje do funkcie? Mohol by minister napríklad podnikat? Aké sú z toho výhody a nevýhody pre neho a pre spoločnosť?
3. Aké povinnosti a obmedzenia by ste stanovili starostovi vašej obce/mesta, keď nastupuje do funkcie? Mohol by starosta podnikat? Aké sú z toho výhody a nevýhody pre neho a pre spoločnosť?

UVEDOMENIE

Možnosť A:

Diskusia vo väčšej skupine na spoločnom videohovore.

Učiteľ/ka číta odpovede zo zadania č.3, skupina tvorí súbor povinností a obmedzení pre ministra a starostu. Oboznámi študentov ako je to v realite – že človek vo verejnej funkcii nesmie podnikat' aby sa nedostal do konfliktu svojho súkromného záujmu a svojich povinností voči verejnosti.

Možnosť B:

Zadanie na doma 4:

Učiteľ/ka sumarizuje odpovede zo zadania č.3 do spoločného dokumentu a pridá k nim krátky text o tom, ako je to v realite – že človek vo verejnej funkcii nesmie podnikat' aby sa nedostal do konfliktu svojho súkromného záujmu a svojich povinností voči verejnosti. Text pošle žiakom na domáce preštudovanie.